

**Mateřská škola SLUNÍČKO - příspěvková organizace,
Revoluční 796, 41117 Libochovice, středisko Libochovice**

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

SLUNÍČKO VYPRÁVÍ POHÁDKY

Motto:

**Se sluníčkem do pohádky,
honem tam a zase zpátky.
Od podzimu do léta,
vše se snadno naučí i největší popleta!**

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	5
3.1 Materiální a hygienické podmínky.....	5
3.2 Životospráva.....	5
3.3 Psychosociální podmínky.....	6
3.4 Organizace a provoz v MŠ	7
3.5 Řízení mateřské školy	9
3.6 Personální a pedagogické zajištění.....	10
3.7 Spoluúčast rodičů	11
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	13
4.1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
4.1.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	14
4.1.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	14
4.1.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	14
4.2 Vzdělávání nadaných dětí	14
4.3 Vzdělávání dětí 2letých.....	15
4.4 Individuální vzdělávání	16
4.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	17
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	18
5.1 Charakteristika ŠVP PV	18
5.2 Formy a metody výchovně vzdělávací práce	18
5.3 Cíle vzdělávacího programu.....	19
6. OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	20
7. EVALUACE	38
8. Seznam použité literatury	45
Dodatek č.1.....	46

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Organizace sloučená z dvou mateřských škol – středisko Libochovice, středisko Poplze

Název: Mateřská škola SLUNÍČKO - příspěvková organizace

Sídlo: Revoluční 796, 41117 Libochovice

Adresa střediska: Revoluční 796, 41117 Libochovice

Právní forma: příspěvková organizace

Identifikační číslo organizace: 71 01 17 81

Číslo účtu: 1004904319/0800

Ředitelka školy: Lenka Hampová

Zástupkyně pro středisko Libochovice: Naďa Kučerová

Kontakty:

telefon MŠ: 416 591 213

ŠJ: 416 591 364

ředitelka MŠ Lenka Hampová: 731 449 453

e-mail školy: libochovice@msslunickolibo.cz
<http://mslibochovice.rajce.idnes.cz/>

web školy: <http://www.msslunickolibo.cz/>

Název a sídlo zřizovatele: Město Libochovice, nám. 5. května 48, 41117 Libochovice

Identifikační číslo zřizovatele: 002 63 931

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2017, aktualizace 31. 8. 2020, aktualizace 31.8.2023

Název Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání:

„Sluníčko vypráví pohádky“

Tvůrci programu:

Naďa Kučerová ve spolupráci s týmem pedagogických pracovníků. Projednán na pedagogické poradě dne: 28. 8. 2023

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola je budova pavilonového typu z roku 1982, s jednopodlažním pavilonem A, dvoupodlažním pavilonem B a jednopodlažním hospodářským pavilonem. V roce 2013 prošla MŠ kompletním zateplením, výměnou dveří a oken za plastové. V roce 2018 proběhla rekonstrukce otopného systému, výměna plynového kotle a částečná rekonstrukce koupelen.

Mateřská škola má kapacitu 79 dětí, je trojtřídní dle věku homogenní. Mateřskou školu navštěvují děti zpravidla od tří do šesti let z Libochovic, Poplze, Duban a přilehlých obcí. Zřizovatelem MŠ je Město Libochovice.

V hospodářském pavilonu je umístěna školní kuchyně, mandl, ředitelna MŠ, kancelář vedoucí ŠJ, archiv příspěvkové organizace, šatna a sociální zařízení zaměstnanců a sklad.

-V pavilonu **A** se nachází třída oranžová, včetně sociálního zázemí.

-V pavilonu **B** ve spodní části se nachází třída červená, včetně sociálního zázemí. V horním patře třída zelená, včetně sociálního zázemí. Vybavení školy se průběžně obnovuje a doplňuje. V roce 2018 byly zakoupeny do všech tříd nové koberce. V roce 2019 byly instalovány nové kuchyňské linky do všech přípravných kuchyňek včetně myček na nádobí. V roce 2020 byla provedena výměna šatních bloků do šaten třídy červené a zelené a pořízení nové nábytkové sestavy do třídy červené. Do kuchyně byl zakoupen nový konvektomat na přípravu pokrmů. V roce 2022 byla provedena oprava podlahy ve třídě zelené a přilehlých prostor a položení nové podlahové PVC krytiny a pořízení nové nábytkové sestavy do třídy oranžové. Prostředí je čisté a estetické.

Součástí MŠ je školní kuchyně, jejíž kapacita je 150 jídel. Jídlo je vyváženo do obou pavilonů přímo do přípravných kuchyňek, umístěných u každé třídy, do 1. poschodí výtahem. Každá kuchyňka je vybavena myčkou a potřebným nádobím pro stravování dětí.

Personálem ŠJ je zabezpečena hygiena a ostatní potřebné zákonné náležitosti pro stravování dětí předškolního věku (odkaz – Provozní řád kuchyně, Školní řád).

Mateřská škola se nachází v klidném prostředí, obklopena zelení. Dostatečně velké prostory tříd umožňují vytvoření pracovních koutků i míst pro odpočinek nebo rušnější pohybové aktivity. Využíváme naši prostornou a ke hrám dětí dobře vybavenou zahradu (dřevěné a plastové herní prvky) a dvě pískoviště. Zahrada je osazena vzrostlými stromy, což je příznivé k zastínění herních míst v letních měsících. Zahrada je dobrým zázemím pro tradiční společné akce s rodiči. K vycházkám je též možné využít okolní parky.

1. 4. 2017 došlo ke sloučení s Mateřskou školou Poplze.

Nový název MŠ je **Mateřská škola SLUNÍČKO – příspěvková organizace**, se středisky Libochovice a Poplze.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Materiální a hygienické podmínky

- Prostory školy jsou vyhovující, dostatečně velké, vzdušné. Zařízení i plochy tříd odpovídají počtu dětí a jsou přizpůsobeny dětským požadavkům a nárokům.
- Ke každé třídě přináleží hygienické zařízení, každé dítě má svůj ručník a hřeben, děti se převlékají v šatnách, každá třída má vymezený svůj prostor (botníky, které jsou označené značkou dětí).
- Lehárny nejsou stabilní, ale využívají se prostory herny, kde se denně připravují lehátka pro odpočinek dětí a po odpočinku se opět sklízí.
- Nábytek je pořízován v souladu se zákonnými normami odpovídajícími dětem předškolního věku. Třídy jsou vybaveny novým nábytkem.
- Hračky jsou uspořádány tak, aby byly dětem snadno dostupné a uloženy tak, aby se děti dobře orientovaly. Každá třída má dostatečný výběr hraček pro všechny věkové skupiny dětí. Uspořádání ve třídách je v kompetenci učitelek tak, aby bylo vytvořeno podnětné prostředí v herních koutcích pro děti.
- Třídy jsou z části vybaveny náčiním pro pohybové aktivity.
- V prostorách v prvním patře byl zřízen koutek logopedické prevence, vybavený nábytkem, relaxační žíněnkou, logopedickým zrcadlem a materiálem pro logopedickou prevenci.
- Vybavenost MŠ je průběžně doplňována, obnovována.
- K výzdobě MŠ se využívá dětských výtvarných prací a dekorativních předmětů.
- Všechny vnitřní a venkovní prostory na mateřské škole splňují bezpečnostní a hygienické normy (viz Školní řád, Provozní řád).

Záměr:

- postupná výměna podlahových krytin PVC ve třídách
- postupná výměna dveří

3.2 Životaspráva

- Stravování dětí je vyvážené, je provozováno v souladu se zákony ČR, doporučení hygienika.
- Dodržujeme spotřební koš. Pitný režim je zachován v průběhu celého dne.
- Zařazováno pravidelně ovoce a zelenina.
- Časový odstup mezi jídly nepřesahuje 3 hodiny.
- Do jídla děti nenutíme, pokud nemají chuť k jídlu.
- Vytváříme a upevňujeme správné návyky při stolování.

- Během celého dne je zajištěn pitný režim, každé dítě má svou skleničku a kdykoliv se může samo obsloužit, u malých dětí p. učitelky pomáhají. Kromě čajů, džusů a minerálek je dětem nabízena i obyčejná voda, doplněná o citron nebo limetku, aby měly děti možnost volby.
- Velice se nám osvědčily ovocné a zeleninové košíky, kdy si děti mohou vybrat z více druhů ovoce – zeleniny, podle toho, které jim více chutná.
- Školní řád umožňuje přivádět i odvádět děti do MŠ i v průběhu dne po dohodě s učitelkami.
- Pobyt venku probíhá denně 2 hodiny, v letních měsících i déle, je využíván pro spontánní i řízené činnosti.
- Pobyt venku se přizpůsobuje kvalitě ovzduší. Při inverzi se zajistí klidné činnosti dětí, krátké a rychlé větrání. V horkých dnech se zatahují žaluzie.
- Je respektována individuální potřeba spánku.

Záměr:

- vést děti k osvojování zdravých stravovacích návyků, vhodnou motivací vést děti k ochutnání jim neznámých pokrmů
- zařazovat nové receptury a dodržovat pestrost jídelníčku

3.3 Psychosociální podmínky

Děláme vše pro to, aby se děti v MŠ cítily bezpečně, spokojeně a rády do ní chodily. Stejně podmínky chceme vypěstovat i u rodičů dětí. Adaptace dětí probíhá individuálně v souladu s potřebou dítěte, rodiny i MŠ.

V MŠ respektujeme potřebu dětí – lidské, vývojové a individuální.

- Vedeme děti k rovnocennému postavení, nesmějí být podceňovány a zesměšňovány.
- Snažíme se vyhýbat negativním slovním komentářům.
- Chceme, aby mezi personálem a dětmi panovala důvěra, pochopení a tolerance.
- Děti nejsou zbytečně organizovány, není podporováno nezdravé soutěžení
- Je podporována samostatnost a kladně hodnocena i snaha dítěte.
- Respektujeme osobní svobodu a volnost dítěte, která je v souladu s respektováním pravidel soužití v mateřské škole.

Záměr:

- Pokud možno nepřerušovat rozehranou hru, ponechat dětem dostatek prostoru na dokončení.
- Vytvářet takové prostředí, aby se v něm cítily dobře především děti, ale také zaměstnanci a rodiče.

3.4 Organizace a provoz v MŠ

Provozní doba je od 6.00 hodin do 16.00 hodin. Od 6 hodin do 7 hodin je v provozu pouze spodní třída na pavilonu B. V 7 hodin se děti rozcházejí za doprovodu svých pedagogů do jednotlivých tříd. Odpolední aktivity bývají od 15.00 též sjednocovány do této třídy. Ke spojování tříd dochází ve výjimečných případech při větším poklesu počtu dětí, absenci pedagogických pracovníků a dočerpávání dovolených v omezeném provozu školy.

Orientační časový harmonogram vzdělávání:

6.00 – 9.45	hry a činnosti dle volby dětí, vzdělávací činnosti, pohybové aktivity, individuální péče
8.45 – 9.00	hygiena, dopolední přesnídávka
9.45 – 11.45	příprava na pobyt venku, pobyt venku
11.45 – 12.30	hygiena, oběd, příprava na spánek
12.30 – 14.00	spánek, odpočinek, relaxace na lůžku i mimo lůžko, klidové činnosti
14.00 – 16.00	hygiena, svačina, hry a zájmová činnost, pobyt na zahradě

Předškolní vzdělávání dětí probíhá v základním (obvyklém) denním režimu, který může být pozměněn v případě uskutečňování specifických a doplňkových programů.

Obvyklý denní režim:

Spontánní hry – uplatňují se od příchodu do školy do odpoledních hodin s prostorem pro individuální činnosti

Řízené činnosti – možnost uplatnění v průběhu celého dne (nejvíce v dopoledních hodinách), jazykové chvilky, individuální činnosti s dětmi se specifickými potřebami apod.

Pohybové aktivity – v průběhu dopoledních činností včetně ranního cvičení, při pobytu venku (školní zahrada, hřiště, příroda), během celého dne jsou uplatňovány pohybové a zdravotně preventivní pohybové chvilky

Relaxační činnosti, spánek – podle individuálních potřeb dítěte

Specifické a doplňkové programy:

Seznamování s vodou – předplavecký výcvik, návštěvy divadla, výjezdy na výlety, ozdravné pobyty dětí, kulturní vystoupení dětí, účast na výtvarných soutěžích aj.

Za příznivého počasí tráví děti při pobytu venku nejméně dvě hodiny (je přínosné prodloužení pobytu venku i v odpoledních hodinách). Vynechání pobytu venku je možné v nepříznivém počasí – silný vítr nebo déšť, mlha, znečištěné ovzduší, teplota pod -10°C, stejně tak vysoké teploty v letních měsících. Po obědě probíhá klidový režim respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku, s dětmi předškolními a OŠD.

Činnosti v MŠ (spontánní a řízené) jsou vyvážené, s důrazem na podněcování vlastní aktivity dětí, objevování nových souvislostí a experimentování. Děti se zapojují do organizace činností a pracují svým tempem. V případě potřeby mají děti možnost neúčastnit se společných aktivit, v prostorách jednotlivých tříd jsou hrací koutky, kde si děti mohou v soukromí a dle vlastního výběru hrát nebo se věnovat klidovým, nerušivým činnostem. Během celého dne v MŠ mají děti volnost pro uspokojování svých hygienických potřeb (odchody na toalety, do umývárny, pitný režim).

Organizace provozu je vymezena školním a organizačním řádem.

Adaptační proces je otevřen individuálním potřebám dítěte a rodiny. Délka a způsob adaptace se řeší s rodiči.

Záměr:

- Mít na zřeteli rovnocennost celého dne ke vzdělávání dítěte (s ohledem na výkonovou křivku dítěte) a maximálně využívat podnětné prostředí i mimo mateřskou školu.

Péče o zdraví a bezpečnost dětí při vzdělávání

- Mateřská škola prostřednictvím pedagogů zodpovídá za dítě od doby převzetí od zákonného zástupce (či osoby pověřené), až do doby předání zákonnému zástupci (či osoby pověřené) při všech aktivitách organizovaných mateřskou školou.
- Učitelka nesmí odejít od dětí. V nezbytných případech si zajistí dohled jiné pracovnice mateřské školy na dobu nezbytně nutnou.
- Při výchovně vzdělávacích činnostech dbá klidné hry a činností dětí, předcházením konfliktům. Po dohodě s rodiči nedovolí dětem nosit do mateřské školy nebezpečné předměty. Vlastní hračky si mohou děti nosit s konzultací s rodiči o možném riziku poškození. Cenné věci jako mobily, mince a šperky též nejsou žádoucí v mateřské škole a je nutné projednat s rodiči tuto skutečnost.
- Ostré a špičaté předměty jako nůžky, špejle, štetce atd. nesmí používat děti bez přímého dozoru učitelky.
- Při pohybových aktivitách je nutná zvýšená pozornost o bezpečnost dětí. Zajištění dopomoci je samozřejmostí. Učitelka je přítomna na nejrizikovějším místě.
- Při předávání dítěte po obědě, spánku apod. věnuje učitelka zvýšenou pozornost úpravě a čistotě dětí.
- Učitelka předává dítě osobně zákonným zástupcům (osobě pověřené – na základě písemného pověření).
- K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo území mateřské školy stanoví ředitelka mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby na jednoho pedagogického pracovníka připadlo nejvýše
 - a) 20 dětí z běžných tříd,
 - b) 12 dětí ve třídě, kde jdou zařazeny děti se zdravotním postižením,

- Výjimečně může ředitelka mateřské školy zvýšit počty dětí – nejvýše však o 8 dětí, v bodě b) nejvýše o 11 dětí
 - Při zvýšeném počtu dětí nad určenou míru či specifických činnostech (náročném terénu apod. určí ředitelka mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovně právním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy.
- Při pobytu dětí na školní zahradě musí být děti pod stálým dohledem (zejména při hře na průlezkách, houpačkách, kolotočích apod., kde hrozí zvýšené nebezpečí úrazu).
 - Při vycházkách učitelka učí děti chodit ve dvojicích. Při přecházení vozovky použijí učitelky terčík, první a poslední dítě je označeno reflexní vestou.
 - Při ranním přebírání dětí sledují jejich zdravotní způsobilost a při podezření na infekční či horečnatý stav dítěte, požádají rodiče o ohleduplnost k dítěti samému i k ostatním s požadavkem návštěvy lékaře.
 - Zákonní zástupci a osoby jimi pověřené k přivádění a odvádění dětí mohou vstoupit do budovy MŠ pouze na čipovou kartu v době:
 - 6.00hod – 8.00hod;
 - 12.00hod – 13.00hod;
 - 14.30hod – 16.00hod; mezi těmito časy je MŠ uzamčena a musí použít zvonek.
 - Další specifické činnosti, či mimořádné situace řeší směrnice vycházející z Metodického pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.
 - Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí je zakotvena ve směrnici MŠ řešící podrobně tuto problematiku (viz Školní řád).

3.5 Řízení mateřské školy

- Mateřská škola je řízena ředitelkou školy.
- Povinnosti, pravomoci a náplně všech pracovníků jsou jasně vymezeny zákoníkem práce, pracovním řádem, školním, organizačním a provozním řádem a pracovními náplněmi.
- Je vytvořen funkční informační systém – webové stránky, nástěnky, třídní schůzky.
- Je podporována spoluúčast členů na řízení mateřské školy, jsou respektovány názory všech pracovníků.
- Je vyhodnocována práce všech zaměstnanců.
- Pravidelně probíhají provozní a pedagogické porady.
- Pravidelně probíhá kontrolní činnost – hospitace.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o analýzu a využívá zpětné vazby.

- Ředitelka aktualizuje školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu.
- Mateřská škola spolupracuje s rodiči, se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy, popřípadě s jinými organizacemi.

Záměr:

- podporovat otevřenou a vstřícnou komunikaci, vytvořit pozitivní klima
- klást důraz na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesní odlišnosti a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství

Spolupráce s institucemi

- Město Libochovice – zřizovatel MŠ
- ZŠ J. E. Purkyně Libochovice
- Domov důchodců Libochovice (vystoupení pro seniory, pořádání Dne dětí)
- Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb, Litoměřice (ped. praxe)
- Pedagogická odborná centra (PPP Litoměřice, SPC Litoměřice a Roudnice nad Labem, atd.)
- PČR, MěP Libochovice (preventivní programy, soutěže)
- Městská knihovna Libochovice
- Umělecké agentury (klauni, fotograf, kouzelník)
- Kulturní středisko „U tří lip“
- Bazén Libochovice
- Plavecká škola Roudnice nad Labem
- Divadelní spolky - L. Frištenské, Štěpánčino divadlo, Svát'ovo divadlo...
- Libochovické noviny

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Vedením a řízením školy je zřizovatelem jmenována ředitelka.

Dále v MŠ pracuje 11 zaměstnanců:

6 pedagogů, 1 asistent pedagoga, 2 zaměstnanci provozní, 2 zaměstnanci v ŠJ.

Učitelky mají úvazek 31 hodin týdně přímé výchovné práce, 25 – zástupkyně ředitelky. Ostatní práce do úvazku 40 hodin týdně vyplňují: přípravou pomůcek a činností, vedením dokumentace, výzdobou školy, vedením kabinetu a jinými zadanými úkoly.

- Všechny pedagogické pracovnice mají kvalifikaci pro práci s dětmi předškolního věku.
- Kvalifikaci si neustále doplňují studiem a účastí na seminářích – viz Plán.
- Vzdělávání je cílené a tematicky zaměřené, vychází z evaluační činnosti, potřeb inovace vzdělávacího procesu a specifických potřeb jednotlivých pedagogů.

- Na další vzdělávání pedagogů jsou každoročně vyčleněny finanční prostředky v rámci rozpočtu.
- Pracovní doba je nastavena tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče při práci s dětmi.
- Učitelky jsou povinny jednat a chovat se profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými zásadami a pedagogickým taktem.
- Učitelka je iniciátorem a průvodcem dítěte při jeho činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí.
- Navozuje, motivuje, umožňuje a hodnotí, podněcuje a rozvíjí přirozenou všímavost a zvědavost dětí, jejich chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládnou. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňuje.
- Péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.
- Učitelky chrání soukromí rodiny, jednají ohleduplně s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, navazují s rodiči partnerský vztah.

Ostatní pracovníci mateřské školy i školní jídelny mají potřebné vzdělání k vykonávání své profese (základní, výuční list).

Povinnosti, úkoly, pravomoci jsou stanoveny v pracovních náplních.

Záměr:

- Klást důraz na vzdělávání pedagogů DVPP, samostudia s aktuálními tématy
- Podporovat pracovní sebevědomí a tvořivost pedagogů
- vést všechny zaměstnance MŠ ke spolupráci a vytvářet pozitivní klima

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce mezi pedagogy a rodiči se zakládá na vzájemné důvěře, otevřenosti, porozumění, vstřícnosti a morálních hodnot, které podpoří ochotu spolupracovat ve prospěch dítěte.

- Rodiče mají otevřené dveře kdykoli se podílet na dění v MŠ, účastnit se programů, kdykoli se obracet na zaměstnance se svými dotazy, připomínkami, návrhy podněty.
- Spolupráce je na úrovni partnerství se vzájemným respektem potřeb - vše směrem k prospěchu dítěte a společných postupů.
- Poradenský servis MŠ je samozřejmostí (s ohledem na přílišnou iniciativu udělování rad, společenský a pedagogický takt je nutností).
- Vítaný je zájem rodičů o spolupráci při vytváření programů a plánů MŠ.

- Ochrana soukromí rodiny je samozřejmostí (při jednání o dítěti jednají bez přítomnosti dalších nezúčastněných osob).
- Přítomnost rodiče v MŠ během dne dle potřeb dětí a vzdělávacího procesu je samozřejmostí.
- Blízká spolupráce v adaptačním období (krátké návštěvy dítěte s rodičem v MŠ před nástupem, Dny otevřených dveří, informativní schůzky apod.).
- Účast na doprovodných programech, slavnostech, kulturních akcích, soutěžích, akcí podporující tvořivost, ukázkové „hodiny“.
- Žádoucí je pomoc rodičů ~ sponzoring, materiální vybavení, finanční dary.

Informovanost rodičovské veřejnosti se uskutečňuje formou:

- Osobní komunikace a schůzky s rodiči
- Internetové propojení a webové stránky
- Informační tabule a panely
- Přístupem k fotodokumentaci a portfoliím
- Přístup ke školním a třídním programům
- Informace z médií a regionálního tisku
- Celoškolní akce a slavnosti

Záměr:

- Využívat profesních dovedností rodičů
- Prohloubení spolupráce v účasti na plánování vzdělávací nabídky

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je zřízena jako škola s celodenním provozem s určenou dobou pobytu pro děti. Při omezení provozu MŠ (prázdniny ZŠ, opravy, epidemie, volby,...) vzhledem k nákladům na provoz, stanoví ředitelka dobu provozu jen na dopoledne. Přerušování stanoveného provozu v měsících červenec, srpen – viz Školní řád.

Mateřská škola je trojtřídní, třídy jsou věkově homogenní, jsou naplňovány do počtu 25, 26 a 28 dětí. Maximální kapacita MŠ je 79 dětí.

Každá třída pracuje podle svého Třídního vzdělávacího programu. Při jeho tvorbě vycházejí učitelky z cílů ŠVP a z dobré znalosti dětí, podmínek třídy a mateřské školy. Souběžné působení obou učitelek, pokud to provoz umožňuje, je zajištěno v délce nejméně 2,5 hodiny a probíhá při těchto činnostech: řízená činnost, pobyt venku, doba oběda a příprava na odpočinek.

Při nástupu dětí do MŠ klademe velký důraz na adaptaci dítěte v novém prostředí a vytváříme podmínky k citlivému začlenění se do dětského kolektivu. Adaptační doba je individuální podle potřeb dítěte i uvážení rodičů.

Učitelky dbají na harmonický rozvoj dítěte, rozvíjejí jeho osobnost, dbají na komunikační a sociální dovednosti, individuálně pracují s dětmi, které navštěvují mateřskou školu posledním rokem a s dětmi s odloženou školní docházkou, připravují je na vstup do základní školy.

Naše mateřská škola organizuje zotavovací pobyty dětí v přírodě ve spojení se vzděláváním, výlety do přírody. Výchovně vzdělávací činnost může probíhat i o sobotách a nedělích (příp. svátcích) při různých akcích pořádaných školou.

Přijímání či ukončení docházky dětí se řídí platnou legislativou, školním řádem a směrnicí MŠ s obsahem kritérií pro přijímání dětí (kritéria – viz Dodatek č. 1).

Předškolní vzdělávání na naší mateřské škole je otevřené splňovat specifické potřeby oslabených, postižených dětí, současně tak dětí nadaných - škola současně spolupracuje s odborníky (SPC, PPP apod.)

4.1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v §16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná

opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví vyhl. č. 27/2016 Sb.

4.1.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem ke zpracování PLPP - zpracovává škola samostatně. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP (individuálního vzdělávacího plánu). IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Důležitou podmínkou úspěšnosti je volba vhodných vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními. Záleží na citlivosti, přiměřenosti, jednotného působení pedagogů i ostatních zaměstnanců školy. Je nutné navázat úzkou spoluprací s rodiči, citlivě s nimi komunikovat a předávat si vzájemně potřebné informace.

4.1.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

- mateřská škola zpracuje PLPP, po 3 měsících vyhodnotí a po konzultaci s rodiči doporučí vyšetření ve ŠPZ
- mateřská škola zpracuje IVP na základě zprávy ze ŠPZ a to neodkladně

4.1.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.

Je nutné zabezpečit popř. umožnit:

- individualizaci vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- realizaci všech přiznaných podpůrných opatření
- osvojení specifických dovedností, odpovídající možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci s rodiči, ŠPZ popř. odborníky mimo oblast školství
- snížení počtu dětí v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

4.2 Vzdělávání nadaných dětí

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být nadále podporováno.

Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory stanovené vyhl. č. 27/2016 Sb.

4.3 Vzdělávání dětí 2letých

Pro zkvalitnění podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let, byla přijata jistá opatření, týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, prostorových i materiálních podmínek, včetně přizpůsobení organizace vzdělávání.

- **materiální podmínky:**

- využíváme hračky a didaktické pomůcky vhodné věku (označeno na obalu výrobku), tyto hračky jsou dětem umísťovány do polic na místa jim výškově a bezpečně dostupná
- ergonomické parametry nábytku, stejně jako hygienické podmínky, upravuje vyhláška č.410/2005Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů

- **životospráva:**

- dbáme na individuální potřeby každého dítěte, je vhodné zvážit úpravu denního režimu – střídání aktivity, klidových činností, odpočinku, spánku

- **personální podmínky:**

- rozpis přímé pedagogické činnosti pedagogů je přizpůsoben k co největšímu souběžnému působení pedagogů v rámci třídy v organizačně náročnějších částech dne
- zařazujeme další vzdělávání pedagogických pracovníků

- **organizace vzdělávání:**

- adaptační režim je dětem individuálně přizpůsobený (především dostatek času na převlékání, stravování...)
- školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin (vyhláška č.107/2005Sb., o školním stravování)
- děti mladší 3let jsou zařazovány do skupiny strávníků 3-6let

- **bezpečnostní podmínky:**

- se zajištěním bezpečnosti souvisí výše zmíněné podmínky, jejichž optimální nastavení eliminuje případná bezpečnostní rizika

4.4 Individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání je jednou z možných forem plnění povinného předškolního vzdělávání. Individuální vzdělávání může probíhat po celý školní rok, nebo jen po jeho určité části. Pokud zákonný zástupce plánuje své dítě individuálně vzdělávat po převažující části školního roku (nadpoloviční počet dnů školního roku), musí svůj záměr oznámit ředitelce mateřské školy, do které je dítě zapsáno, nejpozději tři měsíce před začátkem školního roku, ve kterém se má dítě začít povinně vzdělávat. Pokud se zákonný zástupce rozhodne začít své dítě individuálně vzdělávat v průběhu školního roku, musí to písemně oznámit ředitelce mateřské školy, ve které se jeho dítě vzdělává, a vyčkat do doručení oznámení ředitelce.

Oznámení o individuálním vzdělávání obsahuje:

- identifikační údaje dítěte (jméno a příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu)
- období, po které bude dítě individuálně vzděláváno a důvody pro individuální vzdělávání

Po tom, co ředitelka školy obdrží oznámení o individuálním vzdělávání, doporučí zákonnému zástupci oblasti z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ve kterých má být dítě rozvíjeno. Mateřská škola ověřuje, jak si dítě osvojuje očekávané výstupy (schopnosti a dovednosti) v doporučených oblastech. Pokud dítě zaostává v osvojování potřebných schopností a dovedností, pracovníci mateřské školy doporučí rodičům, jak dále postupovat při vzdělávání, aby jejich dítě bylo co nejlépe podpořeno.

Mateřská škola má ve svém školním řádu stanovené termíny a způsob ověřování, termín ověřování je stanoven v rozmezí měsíců listopad až prosinec. Zákonný zástupce se musí ve stanovený termín dostavit s dítětem k ověření získaných schopností a dovedností v určených oblastech.

Pokud se zákonný zástupce s dítětem nedostaví k ověření v řádném ani náhradním termínu, ředitelka mateřské školy ukončí individuální vzdělávání. Dítě tak musí neprodleně zahájit docházku do mateřské školy, ve které je zapsáno, a to i v případě, že se rodič proti ukončení individuálního vzdělávání odvolá. Pokud bylo individuální vzdělávání ze strany ředitelky mateřské školy ukončeno, není již možné dítě opětovně individuálně vzdělávat.

Výdaje, které vzniknou při individuálním vzdělávání (např. nákup didaktických her a pomůcek) hradí zákonný zástupce. Pokud se jedná o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, které ke svému vzdělávání potřebuje podpůrné opatření spočívající v kompenzačních pomůckách (tyto pomůcky na základě vyšetření doporučuje školské poradenské zařízení, jejich soupis je uveden v příloze vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných), hradí pořízení těchto pomůcek stát. Stát také hradí výdaje spojené se zařazením dítěte do vzdělávání v příslušné mateřské škole.

4.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

V mateřské škole, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání, zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Charakteristika ŠVP PV

Školní vzdělávací program „**Sluníčko vypráví pohádky**“ je vlastní program mateřské školy zohledňující podmínky školy v Libochovicích.

Cílem naší pedagogické práce je doplňovat rodinnou výchovu, pomoci dětem získat přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy pro rozvoj učení v rámci předškolního věku. Zároveň při tomto rozvíjení osobnosti dítěte respektovat individualitu každého dítěte, jeho nadání, možnosti a schopnosti, jeho potřeby a přání a uspokojování těchto potřeb a přání.

Chceme děti naučit přizpůsobit se životu ve skupině vrstevníků, komunikovat mezi sebou, sladit potřebu svobody a respektování pravidel soužití ve skupině, vést je k vzájemné ohleduplnosti, toleranci, ochotě pomáhat druhým, vytvořit si základy pro schopnost jednat v duchu základních etických hodnot.

5.2 Formy a metody výchovně vzdělávací práce

Didakticky cílená činnost, kdy pedagog s dítětem naplňuje konkrétní cíle formou záměrného i spontánního učení, přímo nebo nepřímo motivované, nejčastěji individuálně nebo v menší skupině. Toto učení je založeno na aktivní účasti dítěte, za účasti smyslového vnímání, při prožitkovém a interaktivním učení. Předpokladem úspěšnosti je lidský a láskyplný přístup.

Metody výchovně vzdělávací práce:

- ♦ Metoda prožitkového a kooperativního učení hrou a různorodými činnostmi dětí
- ♦ Metoda situačního učení
- ♦ Metoda spontánního sociálního učení (metoda příkladu, vzoru)
- ♦ Metoda kooperace
- ♦ Metoda stimulace (povzbuzování)
- ♦ Metoda argumentace (přesvědčování)
- ♦ Metoda experimentu
- ♦ Metoda komunitního kruhu
- ♦ Metoda názornosti
- ♦ Metoda řízeného rozhovoru
- ♦ a další (metoda režimu, požadavku...)

5.3 Cíle vzdělávacího programu

- spokojené a šťastné dítě, které chápe a plně prožívá svět kolem sebe, má chuť poznávat, přemýšlet a tvořit.
- vytvořit dětem vhodné, obsahově podnětné prostředí, které mu umožňuje dostatek prostoru pro spontánní aktivity, umožnit jim dostatek volného pohybu, vytvořit bezpečné sociální prostředí
- vytvořit podmínky dítěti k získání základů pro další učení, zdravou sebedůvěru

Program je sestaven tak, aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání určené v RVP PV.

Cílem vzdělávacího programu je získávání klíčových kompetencí, tzn. dovedností dítěte předškolního věku stanovených v RVP PV.

6. OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací obsah je rozpracován do jednotlivých integrovaných bloků (IB) s ohledem na konkrétní podmínky školy, roční období, svátky a tradice.

Vzdělávací nabídka v jednotlivých IB zahrnuje všechny oblasti RPV PV:

1. **Dítě a jeho tělo – oblast biologická**
2. **Dítě a jeho psychika – oblast psychologická**
3. **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**
4. **Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní**
5. **Dítě a svět – oblast enviromentální**

Každá vzdělávací oblast zahrnuje tři vzájemně propojené kategorie:

- **Pedagogický záměr** (co bude pedagog u dítěte v průběhu PV sledovat a podporovat)
- **Vzdělávací nabídku** jako, prostředek vzdělávání (co pedagog dětem nabízí)
- **Konkretizované očekávané výstupy** (co dítě v období ukončení předškolního vzdělávání zpravidla dokáže)

Integrované bloky

- vzdělávací program je formulován v podobě integrovaných bloků (IB), které čerpají z jednotlivých vzdělávacích oblastí
- vzdělávací oblasti integrují převážnou částí nebo okrajově, nerozlišují jednotlivé složky vzdělávání a nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech a vazbách
- IB se vzájemně doplňují, prohlubují, navazují na sebe, plynule tematicky přecházejí
- prvky se mohou podle potřeby k upevnění dítěti znovu připomínat, přebírat do jiných souvislostí.

Obsahem IB je výběr učiva z RVP PV, které je zpracováno pro všechny věkové skupiny dětí. Učitelky upravují náročnost jednotlivých činností vzhledem k věku dětí a jejich individualitě. Každý blok je zpracován přibližně na tři měsíce.

V třídních vzdělávacích programech /TVP/ jsou pak dále rozpracovány do témat s ohledem na konkrétní podmínky jednotlivých tříd, nejsou časově ohraničena. TVP mohou být krátkodobé, ale i střednědobé, záleží na tom, jak se dané téma rozvine. Na konci každého bloku vytváříme hodnotící a evaluační posouzení se zaměřením pro další činnosti a sebereflexi.

Většinou dochází k naplňování několika záměrů najednou i jejich rozdílné míry dle individuálních a věkových zvláštností a potřeb dětí.

Plánované činnosti jednotlivých oblastí vychází z podmínek třídy, měly by nést znaky prožitkového učení a připravují je společně učitelky na třídě.

Dalším krokem je hledání zajímavých cest a činností dětí.

Tematické části a výsledky vzdělávání svěřených dětí jsou zcela v kompetenci třídních učitelů.

INTEGROVANÉ BLOKY:

1. Pohádky podzimní

2. Pohádky zimní

3. Pohádky jarní

4. Pohádky letní

INTEGROVANÉ BLOKY A TÉMATA:

1. Pohádky podzimní

- Jak Anička našla kamarády
- Domečku, kdo v tobě bydlí?
- O kouzelném jablíčku
- Jak drak ztratil mašličku
- O skřítkovi Podzimníčkovi
- Paní Mlha čaruje

2. Pohádky zimní

- Vítejte v Pekelné Lhotě
- Kouzla Vánoc
- O sněhové vločce a mrazících uličnících
- Když Anička stůně
- Koupila si zima sáně
- Pořádaly koblihy masopustní dostihy
- Malí, velcí zimní spáči

3. Pohádky jarní

- O kapičce, která putovala
- Sluníčko, sluníčko, popojdi maličko
- Něco ťuklo, vejce puklo
- Anička půjde do školy
- O kouzelné planetce, o kouzelném městečku
- O princezně Koloběžce
- Jak víla Pampeliška probouzela louku
- My jsme malí řemeslníci
- Anička a její rodina

4. Pohádky letní

- O neposedné Aničce
- Ke startu, připravit, pozor, teď!
- Léto je když...

I. Pohádky podzimní

Pedagogický záměr:

- poznávat vlastní identitu, seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému a k celému kolektivu; poznat své kamarády a včlenit se do skupiny; osvojení si úkonů hygieny a sebeobsluhy; učit děti vyjadřovat své myšlenky, pocity, prožitky různými estetickými prostředky (VV, HV dramatika aj.); vytvářet elementární povědomí dítěte o přírodním prostředí

Vzdělávací nabídka:

- formou prosociálních her vytváření citových vazeb ke kamarádům, rozvíjející spolupráci mezi dětmi, sebeovládání při odloučení od rodičů, postupné vytváření pravidel chování
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- využití pohádky o zvířátkách jako prostředku k překonání ostychu, dramatizace pohádek
- život ve školce, vztahy mezi dospělými, zaměstnanci MŠ, prohlídka MŠ, návštěva na jiném pavilonu
- seznamování se znaky podzimu, pozorování změn počasí, poznávání ovoce a zeleniny - důležitost pro zdraví, plody podzimu – experimentování s přírodninami, práce s knihou, encyklopedií
- využití darů podzimu k výtvarným činnostem
- pracovní činnosti - osvojování jednoduchých pracovních dovedností při práci na zahradě s pracovním náradím, profese, napodobování činností, poznávání typických pracovních nástrojů
- vycházky do přírody
- výtvarné, hudební, dramatické, pohybové hry
- neverbální kontakty, mimika, způsoby dorozumívání lidí, navazování kontaktu, hry se slovy, tvoření slov a vět
- vztahy lidé x zvířata

Konkretizované očekávané výstupy:

postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení

pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)

zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)

kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů

pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)

samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout si knoflíky, zipy, zavázat tkaničky samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj

postarat se o svoje osobní věci, o hračky a pomůcky

udržovat pořádek a zvládat jednoduché úklidové práce

chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školce, na školní zahradě, v přírodě, na veřejnosti...)

dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)

rozlišovat podstatné vlastnosti, rozlišovat detaily

zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi...), rozpoznat co se změnilo na obrázku

rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus

odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím

zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu

experimentovat s výtvarně netradičními materiály

rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)

orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)

rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)

projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích

přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života

zapojovat se do činností, komunikovat s dětmi i dospělými

samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)

respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých

uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je

umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)

snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor

přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
nebát se požádat o pomoc, radu
přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
odložit splnění osobních přání na pozdější dobu

navazovat kontakty a spolupracovat s dospělým (s novou učitelkou)
respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
obracet se na dospělého o pomoc, radu
aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat a naslouchat druhému)
vyhledávat partnera pro hru, chápat a respektovat názory jiného dítěte, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)

umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení atd.
dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství

orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí
zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole vyskytují
zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (v přírodě, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení)

2. Pohádky zimní

Pedagogický záměr:

- rozvíjet schopnost vytvářet plně prožívání citových vztahů; vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností; vytvářet zdravé životní návyky a postoje jako základ zdravého životního stylu; osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví; o pohybových činnostech a jejich kvalitě; rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

- poslech pohádek, příběhů obohacující citový život dítěte
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolu a sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti – např. návštěva Mikuláše a čerta)
- přípravy, realizace společné zábavy a slavností
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků příběhů podle skutečnosti i podle obrázkového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým)
- přednes básniček, zpěv, hudební a pohybová dramatizace
- příprava a výroba dárek k Mikuláši, vánočních přáníček, dárečků
- výtvarné činnosti - využití netradičních materiálů (koření, ovoce, přírodniny, keramická hlína...)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění - návštěva vánočního koncertu, kulturních a uměleckých míst, výstavy
- zima jako roční období - její znaky, pokusy se sněhem, vodou, zimní sporty, oblečení, počasí, hry na sněhu
- ptáci a zvířata v zimě, starost o ně, encyklopedie o zvířatech
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem)
- činnosti a příležitosti směřující k prevenci úrazů, nemocí a nezdravých návyků
- dobro a zlo v příbězích s dětským nebo zvířecím hrdinou
- lidské smysly - jejich využití a naopak - slepota, hluchota, němota, pomoc lidem s postižením
- překonávání překážky, hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání
- zdravotně zaměřené činnosti- vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení
- smyslové a psychomotorické hry
- námětová hra Na školu
- rozdílnost předmětů a jejich vzájemná poloha, tvary, barvy, pravolevá orientace v prostoru, na ploše, na vlastním těle, experimentování a manipulace s předměty

- záměrné pozorování objektů a předmětů, určování a pojmenování vlastností / velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky/
- koordinace oka a ruky - hry a grafomotorická cvičení
- hádanky, labyrinty, cesty - řešení myšlenkových i praktických problémů „čtení obrázků „ hry se slovy
- smyslové hry, hry na cvičení postřehu, zrakové a sluchové paměti
- pokusy x omyly, porovnávání, měření, vážení

Konkretizované očekávané výstupy:

pohybovat se bezpečně ve skupině dětí

pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)

pohybovat se rytmicky

doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)

upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje

držet tužku správně, tj. třemi prsty s uvolněným zápěstím

vést stopu tužky

napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena

zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)

pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)

mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách

znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek

vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu

znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů), znát i některá slova a výrazy, pojmenování, která se týkají vzdálenějšího světa

mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí, používat větší množství slovních obrátů

používat jednoduchá souvětí, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění

sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat předat vzkaz

poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
 sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
 rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
 rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
 posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
 chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček), chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
 rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
 rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
 soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
 dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
 udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
 zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
 pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)
 spontánně vyprávět zážitky ze sledování televizních či filmových pohádek, vyjadřovat fantazijní představy dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
 rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. znát některé číslice, písmena)
 vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů, sledovat očima zleva doprava, jmenovat objekty zleva doprava, případně v dalších směrech, dle potřeby i zprava doleva
 svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky (např. použít nějaký symbol)
 napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
 napodobit některá písmena, číslice
 poznat některé hudební znaky
 rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru (moci při tom chybovat)
 přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
 přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se
na kompromisní řešení

porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné,
zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)

chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát
spravedlivě, nepodvádět

orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída,
mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování

reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí
sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či
podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)

vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy

pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou,
výtvarnou, dramatickou, hudební)

vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé,
překvapivé, podnětné apod.)

v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla
a nerušit ostatní při vnímání umění

rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává
(rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)

vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně
proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto
dění přizpůsobovat

3. Pohádky jarní

Pedagogický záměr:

- seznamovat se s tradicemi jara; rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, lidmi, společností, světem a pochopit, že příroda se postupně vyvíjí, proměňuje; posilování přirozených poznávacích citů jako je zvědavost, zájem, radost z objevování; osvojení si některých poznatků dovedností, které předcházejí čtení a psaní; vytváření vztahu k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení; rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie, vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka:

- domácí a volně žijící zvířata, drobní živočichové, exotická zvířata a jejich způsob života
- květiny - pokusy se semínky, péče o rostliny, růst, podmínky k životu rostlin
- hry s barvou, míchání barev, uplatňování netradičních technik, výtvarné koláže,
- výroba masek, karneval
- příprava na Velikonoce, výroba výzdoby, výtvarné a pracovní činnosti
- Velikonoce - lidové zvyky, výtvarné činnosti, hudební činnosti
- jednoduché pracovní činnosti při úpravě okolí školy, používání pracovního náčiní k jednoduchým pracovním úkonům
- vztah člověka k přírodě a prostředí – význam vody, slunce, vzduchu, koloběh vody, ekohry
- počasí - rozeznávání rozdílů, typických projevů
- pokusy a experimentování s materiály a surovinami
- přírodovědné vycházky - poznávání ekosystémů - les, louka, studánka
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, budov a dalších pro dítě významných objektů
- činnosti zaměřené na poznávání písmen, číslic, piktogramů, značek, symbolů, obrazců
- hry a aktivity na téma dopravy, bezpečné chování v dopravních situacích, návštěva dopravního hřiště
- návštěva Policie ČR
- seznamování dítěte s elementárními dětsky srozumitelnými reáliemi o naší republice, planetě Zemi, vesmíru - práce s knihou, encyklopedií, návštěva Planetária, hvězdárny
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (spolupráce, tolerance, zdvořilost, ohleduplnost)
- „Maminky mají svátek“ – výroba dárečků, přáníček, oslava svátku maminek
- život v rodině - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- hraní rolí, dramatické činnosti, pohybové hry, hudební činnosti, výtvarné projekty s různými materiály
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- hry a aktivity na téma řemesel a povolání

Konkretizované očekávané výstupy:

přízpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)

dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)

správně reagovat na světelné a akustické signály

záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)

zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek

uplatňovat postřeh a rychlost

vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např.

stavby z kostek, dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek

pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)

objevovat význam ilustrací, soch, obrazů

rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat

rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník

rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)

rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)

porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4

řešit labyrinty (sledovat cestu)

vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, některé problémy řešit cestou pokus – omyl experimentovat

projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet experimentovat nechat se získat pro záměrné učení

hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem

přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z nich poučit

odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)

přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

přijímat pokyny

plnit činnosti podle instrukcí

odliš rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník

rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší - menší, nejmenší - největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)

rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký - těžký, lehčí - těžší, nejlehčí - nejtěžší, stejně těžký)

porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrídít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) orientovat se v číselné řadě 1 - 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4

řešit labyrinty (sledovat cestu)

vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, některé problémy řešit cestou pokus - omyl experimentovat

projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet experimentovat

nechat se získat pro záměrné učení

hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem

přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z nich poučit

odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)

přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

přijímat pokyny

plnit činnosti podle instrukcí

ít hru od systematické povinnosti

odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné

plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)

projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)

spoluvytvářet prostředí pohody

respektovat rozdílné schopnosti

důvěřovat vlastním schopnostem

cítit sounáležitost s ostatními

nabídnout pomoc

pochopit funkci rodiny a jejich členů

všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)

zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů - viz výše)

vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)

chápat základní pravidla chování pro chodce
mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
mít elementární povědomí o své zemi, o existenci různých zemí, národů a kultur, o planetě Zemi, vesmíru apod.
znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu
chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
být citlivý k přírodě

4. Pohádky letní

Pedagogický záměr:

- rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti, zaměřit se na správnou výslovnost, vytváření pojmů, kulturu mluvního projevu a vyjadřování; rozvíjet schopnost citové vazby vytvářet, rozvíjet je; objevovat v čem jsme stejní a v čem odlišní; prožívat události všemi smysly, radost, pohodu, veselí a sounáležitost ve společenství dětí i rodičů; podporovat aktivní pohyb dětí

Vzdělávací nabídka:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- diskuse, rozhovory, vyprávění příběhů, vyřizování vzkazů a zpráv
- poslech čtených či vyprávěných pohádek, příběhů
- denní činnosti - časové vztahy, orientace v čase, hry s obrázky
- námětové hry Na televizi, Na hlasatele, Na knihovnu, Na prodejnu s knihami, Na divadlo, hry na téma rodiny a přátelství
- využití pohádek k poznávání dobra a zla, dramatizace pohádek
- návštěva knihovny - zacházení s knihou
- realizace společné zábavy (rozloučení s předškoláky, besídka pro rodiče, oslava Dne dětí...)
- činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- spontánní hra, vlastní plány a aktivity dětí, experimentování
- sportovní aktivity, výlety do okolí, přírody
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení problémových situací - Co by se stalo, kdyby...
- hry přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

Konkretizované očekávané výstupy:

házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
uvědomovat si, co je nebezpečné
projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
bránit se projevům násilí
chápat jednoduché hádanky a vtipy

poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo
příjemného i nepříjemného
vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod, melodie (např.
vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní
činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii...)
navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed
orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
samostatně se rozhodnout v některých činnostech
jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se
poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se
stalo, kdyby) a verbalizovat je
verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit
(např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
přicházet s vlastními nápady
reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresí, přijímat vzor společenského chování,
umět se podřídit)
přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev
agrese
umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či
v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí
hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
rozhodovat sám o sobě (o svém chování)

chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7.
využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se
posmívání, ohradit se proti tomu)
uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke
stáří)

rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování,
lhostejnost, agresivita, vulgarismy
pojmenovat povahové vlastnosti
projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich
práce i úsilí
být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné
návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
mít povědomí o tom, co je škodlivé a nebezpečné

7. EVALUACE

Evaluace (E) je neustálý proces vyhodnocování podmínek vzdělávání a vzdělávacího procesu v MŠ. Jedná se o systematické vyhodnocování, které slouží k zlepšení vzdělávacího procesu i podmínek vzdělávání, cílem je zkvalitnění práce v MŠ ve prospěch dětí.

Probíhá na úrovni školního vzdělávacího programu nebo na úrovni jednotlivých tříd. Účastníkem je ředitelka, každý pedagogický pracovník, (není vyloučen přístup ostatních zaměstnanců), v rámci vnější E další zúčastnění.

Evaluace:

- **vnější:** náhled veřejnosti, rodičů, odborníků, kontrolních orgánů, zřizovatele aj.

- **vnitřní:**

- na úrovni školy (Ř)
- na úrovni třídy (uč.)
- autoevaluace školy (sbor)
- vzdělávací činnost (pedagogem, Ř)
- individuální rozvoj dítěte (pedagog)
- řízení školy (Ř)
- sebereflexe (uč., Ř E po skončení IB)

Nastavení optimálního systému E:

- komplexní
- systematická a průběžná
- smysluplná
- jednoduchá tudíž funkční
- metodická úroveň, správnost

Hlavní postupy E:

- sběr informací
- analýza informací
- vyhodnocení a plán nových postupů
- realizace nových postupů

Zásady E na MŠ:

- počátek u vedoucích pracovníků
- zapojení všech pedagogů
- soustředění na pedagogický proces
- zapojení i ostatních zaměstnanců
- pozitivní motivace při E i ke zlepšení původního stavu

Pravidla evaluačního systému školy

- **stanovení předmětu evaluace školy** = *co* všechno se bude v mateřské škole sledovat, na které konkrétní jevy se ve vyhodnocování zaměřit
- **stanovení technik evaluace** = *jakými* formami, metodami, jakým způsobem budou dané jevy vyhodnocovat
- **stanovení posuzovatele** = *kým* bude posuzován
- **stanovení časového plánu** = *kdy* - konkrétní termíny, či frekvenci, s jakou budou v jednotlivých případech vyhodnocování provádět
- **stanovení odpovědností pedagogů** = *kdo* bude za co zodpovědný
- **fázování evaluace** - sběr informací o jevu, analýza informací a plán dalšího postupu
- **formulování kritérií vychází z RVP PV** - RVP PV lze považovat za soubor rámcových kritérií, na jejichž základě si pedagog formuluje pro vlastní hodnocení konkrétního jevu konkrétní kritéria.
- **průběžné, komplexní a systematické vyhodnocování**

Pedagogické hodnocení

Evaluaci předchází pedagogické hodnocení. Pedagogické hodnocení spočívá v tom, že každá učitelka průběžně sleduje, jak se dítě vyvíjí, jak se cítí, zdokonaluje ve svých dovednostech, jaké dělá pokroky. Hodnocení má význam hledání optimálních cest vzdělávání dítěte, možnosti a rizika ve vzdělávacím procesu. Pro potřeby evaluace je velmi cenným zdrojem informací. Komunikace s rodiči rovněž, jejich spontánní reakce, postoje a chování poskytují pedagogovi zpětnou vazbu v jejich působení. Získané informace jsou důvěrné povahy a ochraňují se dle platné legislativy.

Předměty evaluace

- 1) **Vývoj dítěte ve všech oblastech RVP PV** (biologické, psychologické, interpersonální, sociokulturní, environmentální)
- 2) **Pedagogická práce učitelky** (povinnosti, pedagogický styl, atd.)
- 3) **Oblast řízení MŠ** - sociální klima, práci zástupkyně
- 4) **Podmínky MŠ** (sedm podmínek vzdělávání z RVP PV)
- 5) **Vzdělávací program MŠ** (soulad s RVP PV, TVP s ŠVP, dílčí i doplňkové projekty, konkrétní aktivity, formy a metody práce, pestrost a vyváženost činností, IB - průběh a výsledky)

Oblasti evaluace v MŠ:

- **Hodnocení ŠVP** - soulad s RVP PV , funkčnost ŠVP
- **Hodnocení výchovně vzdělávacího procesu** - prožitkové učení, spontánnost, komunikativnost, tvořivost, aktivita dětí, konkrétnost, situační učení, každodenní prolínání vzdělávacích oblastí
- **Hodnocení integrovaných bloků** - jsou IB vhodně připraveny, umožňují dostatečně využívat metod prožitkového a situačního učení, přinášejí výsledky, co chybělo, k čemu je třeba se vrátit, kolik dětí je nenaplnilo
- **Hodnocení podmínek vzdělávání** (materiální, hygienické...) do jaké míry jsou podmínky naplňovány
- **Hodnocení a sebehodnocení pedagogů** - pedagogický styl, cíle a postupy, tvořivost a improvizace
- **Hodnocení dětí** - individuálních pokroků - záznamy o dítěti
- **Hodnocení výsledků vzdělávání** (v rámci IB, v rámci třídy, u jednotlivých dětí) - kam jsme došli, změna kvality podmínek a vzdělávacího procesu, získané kompetence, vzdělávací cíle

Formy a metody k evaluaci v MŠ

- * Pozorování
- * Portfolio dítěte
- * Pedagogická autoevaluace (plánování, metody, účelnost, motivace, činnosti aj.)
- * Hodnocení IB TVP
- * Hodnocení plnění individuálních vzdělávacích plánů
- * Plán kontrol, náslechy, hospitace
- * Rozhovor, diskuse
- * Pedagogické rady
- * Sebereflexe pracovníků
- * Vnitřně stanovená pravidla a kritéria
- * Dotazníky pro nejrůznější skupiny zúčastněných (rodiče, studenti, pg., provozní, webové dotazníky aj.)
- * SWOT - analýza

Grafické zpracování evaluace

Co?	Jak?	Kdy?	Kdo?
Oblast hodnocení	Postupy, prostředky, metody, formy	Časový plán	Odpovědní pracovníci

Evaluace podmínek vzdělávání

Materiální podmínky - kvalita zařízení vybavení MŠ, dostupnost a využitelnost	Pozorování Kontrolní činnost Pg rady	3x ročně	Ř, učitelka, <u>Provozní pracovníce</u> Ř
Životospráva Spotřební koš Kultura stolování Pitný režim Pobyt venku Odpočinek	Konzultace Porady	Denně Dle plánu PP	Ř, učitelky, <u>provozní zaměstnanci</u> kuchařky
Psychosociální podmínky Adaptace dětí Vytváření vzájemných pozitivních vztahů Pravidla soužití Pedagogický styl Respektování přirozených potřeb dítěte	Hospitace Konzultace Pg porady	Dle plánu hospitací Denně Dle plánu porad	Ř, učitelka, <u>provozní pracovníce</u>

Organizace Organizace vzděl. procesu	Konzultace Pedagogické porady	Denně Dle plánu PP	Ř, učitelka <u>provozní zaměstnanci</u>
Řízení MŠ Podpora týmové práce Rozdělení kompetencí	Dotazníky Pg porady	1 x ročně Podle plánu PP	Ř, učitelka
Personální a pedagogické zajištění	Hodnocení	Dle plánu strategie řízení	Ř
E- uplatněných metod Metody a formy práce	Pozorování Hospitace vzájemné Konzultace pedagogů Pedagogické rady	Denně Podle plánu hospitací Denně Podle plánu PP	Ř, učitelka
Osobní rozvoj pedagogů DVVP účast Autoevaluace vlastního vzdělávání	Konzultace Hospitace Plán DVPP Pg porady	Denně Dle plánu hospitací 2x ročně Dle plánu PP	Ř, učitelky

Dokumenty školy

Evaluace integrovaných bloků Naplnění záměrů	Konzultace Pg porady	1x týdně Podle plánů PP	Ř, učitelky
Evaluace témat IB Zhodnocení zajímavostí nabídky	Konzultace Pg porady	Po ukončení tématu Dle plánu PP	učitelky Ř
Evaluace dílčích projektů Začlenění do IB Evaluace individuálních plánů	Konzultace Pg porady Záznamy	1x týdně Dle plánu PP Denně do třídní knihy	Ř, učitelka Ř učitelka

zhodnocení rozvoje dítěte	Konzultace učitelek Konzultace s rodiči Konzultace s odborníky	Průběžně	učitelka, <u>asistent pedagoga</u>
Záznamy o rozvoji dítěte Vytváření přehledů o dítěti Dítě s SVP	Portfolia dětí Záznamy do osobního archu dítěte Konzultace s rodiči Pg porady Záznamy do IVP	Průběžně Nejméně 2x do roka Dle potřeby Dle plánu PP Průběžně	učitelka Ř, učitelka Učitelka
Soulad TVP - ŠVP- RVP PV Ověření souladu, naplňování záměrů	Přehled o rozvoji dítěte Záznamy Monitoring Hospitace Fotodokumentace Dotazníky Pg porady	Průběžně, 2x ročně Dle plánu PP	učitelka Ř

Evaluace spolupráce

E spolupráce s rodinou Informovanost rodiny	Fotodokumentace Webové stránky Individuální rozhovory Celoškolní akce Pg porady	Průběžně Dle plánu PP	Ř, učitelka Ř
Spolupráce se ZŠ Kvalita spolupráce	Konzultace Fotodokumentace Pg porady Tiskové zprávy	Průběžně Po skončení akce Dle plánu PP Po ukončení akce	Ř, učitelka Ř

Hodnocení dětí

Učitelky tvoří dětem portfolio, kde sledují postupné kroky dítěte od začátku docházky dítěte do mateřské školy až do vstupu dítěte do základní školy. Do přehledu kompetencí podle RVP PV zaznamenávají již získané dovednosti dítěte ve všech oblastech. Vedou o dítěti pomocnou dokumentaci, která je zaměřena na určité dovednosti, jako barvy, hlásky a jiné. Děti jsou zakládány výtvarné práce jako jeden z diagnostických prostředků.

Děti, které jsou v posledním ročníku předškolního vzdělávání, pracují s pracovními sešity pro předškoláky, kde je sledováno plnění úkolů předškoláka a slouží jako jeden z podkladů pro diagnostiku a rozhovory s rodiči při posouzení školní zralosti dítěte.

U dětí s odkladem školní docházky mají pro každé dítě vypracovaný individuální plán, kam zaznamenávají aktuální posuny ve vzdělávání, zaměřují se na tu oblast, pro kterou byla školní docházka odložena, přičemž neopomínají ostatní.

Svá pozorování o chování a projevech dítěte konzultují učitelky průběžně dle potřeb s rodiči s dostatečnou empatií a taktem.

Děti se učí říkat, co se jim líbilo, podařilo, ale i co se jim nelíbilo, nezdařilo a proč...
Stěžejním prostředkem hodnocení je pochvala, povzbuzení.

8. Seznam použité literatury

1. PhDr. Smolíková Kateřina a kol., *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*, Praha: VÚP, nakladatelství TAURIS, 2005
2. PhDr. Smolíková Kateřina a kol., *Manuál k tvorbě školního (třídního) vzdělávacího programu pro MŠ*
3. Zákon., č. 472/2011 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
4. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (účinný od 1. 2. 2017)*

Dodatek č.1

DISTANČNÍ ZPŮSOB VZDĚLÁVÁNÍ

V souladu s ustanoveními § 184a školského zákona pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, pandemického zákona, nebo důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, stanovena:

a) povinnost mateřské školy zajistit vzdělávání distančním způsobem pro děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné

b) povinnost dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se tímto způsobem vzdělávat

Mateřská škola formou internetových stránek v záložce Předškoláci, informuje zákonné zástupce o konkrétních aktivitách, činnostech, inspiraci a zadaných tématech. Stanoví osobní konzultační hodiny a přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých dětí, tak také personálním a technickým možnostem školy. Učitelky vždy monitorují zapojování jednotlivých dětí a poskytují rodičům individuální podporu (jedná se o mailovou komunikaci, telefonické hovory, osobní konzultační hodiny). Stejným způsobem jsou poskytována podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Případná absence dětí na distanční výuce musí být rodičem omluvena.